

izviti iz tega obroča, v katerega smo bili vklenjeni po sili razmer; predvojni rod se je razgledoval deloma ob ruski, deloma že ob francoski književnosti, ker sta nam obe po svoji duhovni strukturi mnogo bližji od nemške. Povojni rod, ki je v jugoslovanski formaciji naše svobode zamenjal realno gledanje na slovanstvo s prejšnjim panslavizmom, o katerem je sanjal rod pred nami zaradi svojih stisk in zaradi vseslovanskega poudarka ruske carske politike, ki je sedaj, žal, odpadel, pa se je sedaj začel vedno močneje izobraževati pri francoski kulturi, ki vedno znova dokazuje svojo preporoditeljsko moč in svojo elastičnost, ki ji jo daje sto in stoletna tradicija. Ob taki tradiciji se prožno odbijejo razne zanesenjaške ideologije, ki so za druge, kulturno ne tako prožne narode, pogubne in morajo to eksperimentiranje drago plačevati; kot nameček k vsemu temu pa je njihov žalostni delež enostranska usmerjenost duha, ki je moremo opazovati v teh dneh marsikje in ki pomenja konec vsake resnične kulture. Francoski narodni genij pa se zna obvarovati vsake ozkosti, a je tudi toliko realističen, da se ne lovi za kakšnimi kosmopolitskimi utvarami, ki pomenijo drugo skrajnost in nič manjšo nevarnost — izkoreninjenje iz svojega kroga. Vsako kulturno delo pa moramo postaviti v najtesnejši stik z življenjem naroda, ker je samo v tej zvezi obema zagotovljena ona trajnost in varnost razvoja, ki jo želimo in ki potem iz svoje polnosti lahko deli tudi drugim narodom in vsemu človeštvu.

V tem pogledu prednjačijo Francozi vsem ostalim narodom, tega se moremo in moramo učiti le pri Francozih. Važno nalogo v to smer vrše že naše šole, ki ustvarjajo temelj poznanju francoskega jezika. Poglobil pa bo to poznanje novi slovar, katerega pisanja se je lotil najbolj poklican izmed Slovencev, in upamo, da bo delo izpeljal na tej zavidljivi višini, kakor jo kažeta prva dva zvezka, do konca. O praktični strani tega slovarja nas prepričujeta že ta dva zvezka, v prvem pa še pregled francoske izgovarjave in glagolskih tvorb, ki na zgoščen način daje pregled najtežjega in najpotrebnejšega poglavja francoske slovnice.

Veseli smo začetka prepotrebnega dela, veseli pa tudi trditve gospoda profesorja, ko pravi, da se je priglasilo toliko naročnikov, da bo delo lahko izhajalo redno in brez večjih gmotnih težav. Ker bila bi velika škoda, če bi tudi ta slovar zadela ista usoda, kakor je, žal, Wiesthalerjevega. Tone Čokan.

Dr. Leopold Poljanec: Pedagoška biologija. Ljubljana 1938. Slovenska šolska matica. Str. 87.

Vrsti spisov, ki obravnavajo zlasti duševno stran gojenca, je založnica pridružila prav tako potrebno biologijo. Mnogokrat pozabljamo na telesni vpliv na duševnost posameznika, zlasti pri otroku in mladostniku. Pričujoče delo, sloneče na najnovejših virih, seznanja z vprašanji telesnega življenja in njega vplivu na duševno življenje, tako biološki strani človekovega začetka, obširno o dednosti, čivčevju, možganih, očesu in gledanju, o stasu in značaju. Vsa poglavja spremljajo risbe. V zadnjem poglavju ponazarjajo tipe telesnega stasa podobe Cankarja, Tavčarja in Milčinskega (76). Dasi je o teh vprašanjih bilo v slovenščini že mnogo napisanega, je v tej obliki, ki upošteva pedagoško stran, delo nujno in posrečeno.

V. N.